

Jeg vil derfor, indtil den ærede Minister nærmere har udtalt sig, bevare det Haab, at han ikke vil gjøre den større Lovs Udkomme til en Betingelse for, at den foreliggende Lov kan komme. Den ærede Minister udtalte, da han fremsatte sin Mening om Lovudkastet, at Principet vel i og for sig var rigtigt, men at det factiske Forhold dog nu var dette, at den dygtigste og selvstændigste Part og den, der viste meest Interesse for Communernes Anliggender, vilde i de Forhold, hvor Uenighed opstod, ogsaa være den Mægtigste og den Seirende, den Mægtigste bør vinde Seiren; jeg kan imidlertid ikke være enig med ham i, at efter den nuværende Lovgivning er den Mægtigste den, der er i Besiddelse af størst Dygtighed og har Retten paa sin Side; thi der er en anden Magt, som mange Gange er langt mægtigere end Dygtighed og hvad rigtigt er, i Communens Anliggende, og det er Dvrighedsmagten. Dvrighedsmagten i Communernes Anliggender er nu den Stærkeste, selv om Borgerrepræsentationen er nok saa kundskabsrig, nok saa omfjtsfuld med Hensyn til de communale Anliggender, den har under sin Bestyrelse; Magistraten — som kan være en Mand, der er kommet til Embedet igaa og ikke kender det Mindste til Communens Anliggender — er efter den nuværende Lovgivning den Mægtigste, ikke i Kundskaber, ikke i Indsigt, men i Magt; thi Magistraten har Statens Magt i sin Haand ligeoverfor Communalbestyrelsen, og derved er den den Mægtigste; men denne Tilstand finder jeg ikke ønskelig eller forenelig med Grundlovsparagraffen om Communernes Selvstændighed. Jeg skal indrømme, at jeg ogsaa vilde foretrække det, som den ærede Minister sagde, at han vilde foretrække, nemlig at bringe det communale Element til at have Overvægten, hvor der var Uenighed mellem Statslementet og det communale Element, derved at Communerne kom til selv at vælge deres Borgermestere, men jeg seer meget godt, og den ærede Minister vil ogsaa være enig deri, at der vil medgaa flere Aar, inden det bringes dertil. Derimod mener jeg, at det, der her ligger for, er Noget, der maa ønskes at komme jo før jo hellere. Derfor som den ærede Minister kunde antyde for mig at faae det gjort til Lov, at Communerne selv

vælge deres Borgermestere, og at det kunde skee ligesaa hurtigt, som mit Forslag kan gaae igjennem, saa skulde jeg strax gaae over til hans Mening; men jeg anseer det for nødvendigt, at Communerne gjøre det Skridt, som jeg har foreslaaet, nu, og af den Grund maa jeg foretrække mit Forslag fremfor det, den ærede Minister antydede. Hvad angaaer Ordene i § 1, med Hensyn til at den kongelige Embedsmand kan standse Beslutningen, naar han formener, „at den strider mod et bestemt Lovbud“ — da kunde de forandres til: . . . „stridende mod Lovgivningens Bestemmelser,“ eller et andet omfattende Udtryk; men jeg skal dog strax tillade mig at oplyse, hvad der har bragt mig til netop at vælge disse Udtryk, og hvad der har bibragt mig den Tro, at det vilde kunne blive antaget i 1861, det er nemlig, at i Stændersforsamlingens første Session i 1836 blev den Anordning — Anordningen af 24de October 1837 — hvori her nu er Tale om at forandre et Par Paragrapher, forelagt for de roestildste Stænder; der blev nedsat et Udvalg, hvoraf jeg blot skal nævne 3 Medlemmer: Bang, Ussing og Steensfeldt — jeg nævner ikke dem, som i dette Udvalg kunne siges at være Repræsentanter for Communernes hyderligere Selvstændighed, men jeg nævner disse 3 Mænd, om hvem man maa antage, at de med Hensyn til den forelagte Lov nærmest havde Statskensynet for Øie; Udvalget foreslog omtrent ordlydende en saadan Paragraph, som jeg her har bragt i Forslag; Roestilde Stænder vedtog den med 49 St. mod 15 og de jydste Stænder vedtog den med 45 St. mod 5. Naar det nu er givet, at saadanne Mænd som dem, jeg har nævnt, og Stændersforsamlingerne under Frederik den Sjettes Regjering, under Absolutismen, første Gang Stænderne traadte sammen, forinden det modificerede Kongedømme, som det kaldtes, var bragt ilide, uden mindste Betænkelighed foresloge og vedtog at give Rjbstadcommunernes Bestyrelse en saadan Mjndighed som den, jeg her efter 25 Aars Forløb foreslaaer, og man nu, 12 Aar efterat Grundloven er givet og ganske andre Principer med Hensyn til Communernes Selvstændighed ere slaaede fast, ikke tør vove at gjøre et saadant Skridt, saa er det et af vor Tids for-